

Standardy ochrony małoletnich

Wersja „skrótowa” – przeznaczona dla Małoletnich

Zgodnie z nowym prawem, każdy podmiot pracujący z dziećmi ma obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich.

Czym są standardy ochrony małoletnich?

To zbiór zasad, które stawiają ochronę dziecka w centrum działań i wartości organizacji i tym samym pomagają tworzyć bezpieczne, wolne od przemocy i przyjazne środowisko we wszystkich podmiotach działających na rzecz dzieci. Zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606) organy zarządzające takimi placówkami, jak i organizatorzy tego rodzaju działalności mają obowiązek wdrożyć standardy dostosowane do charakteru i rodzaju podmiotu lub prowadzonej działalności.

Dlaczego?

- By skutecznie przeciwdziałać krzywdzeniu dzieci i wzmacniać instytucje w dążeniu do zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa.
- By zadbać o to, żeby nie narażać dzieci na ryzyko krzywdzenia.
- By wprowadzić procedury, które pozwalają odpowiednio wcześnie zareagować w przypadku obaw o dobro dziecka lub zapobiegać krzywdzeniu dzieci, zanim dojdzie do eskalacji przemocy wobec nich – niezależnie od źródła i typu tej przemocy.

Kiedy?

Ustawa nakładająca obowiązek wprowadzenia standardów wchodzi w życie 15 lutego 2024 r. Podmioty objęte tym obowiązkiem mają 6 miesięcy od powyższej daty na pełne dostosowanie się do nowej regulacji.

Jakie korzyści wynikają z wdrażania standardów ochrony małoletnich?

- Instytucja poprzez wprowadzenie zasad bezpiecznej rekrutacji dba o to, by wśród personelu nie było osób, które mogłyby zagrażać bezpieczeństwu dziecka.

- Personel potrafi odpowiednio zareagować na podejrzenie krzywdzenia dziecka w placówce lub w rodzinie dzięki wdrożonym procedurom interwencji.
- Dzięki ustalonym zasadom bezpiecznych relacji personel ma jasność, jakie są ramy profesjonalnej relacji z dzieckiem, a jakie zachowania – zarówno ze strony dorosłych wobec dzieci, jak i między dziećmi – są niedopuszczalne.
- Personel jest przygotowany, by zidentyfikować sytuacje stwarzające ryzyko krzywdzenia dziecka oraz symptomy krzywdzenia, jak również opracować plan wsparcia dziecka krzywdzonego.

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi w *placówce*, a w szczególności zachowania niedozwolone

1. Małoletni mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku. Pracownicy *placówki* chronią ich i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Małoletni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania.
3. Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
4. Zachowanie i postępowanie małoletnich wobec innych osób nie narusza ich poczucia godności i wartości osobistej. Małoletni zobowiązani są do respektowania praw i wolności osobistych innych, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
5. Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie prze nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam*; uprzejmość, życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.

6. Małoletni budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywny, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
7. Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów innych, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
8. W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony innych.
9. Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji oraz przemocy wobec innych.
11. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników *placówki* o zaistniałych zagrożeniach.
12. Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np. szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi procedurami).
13. Małoletni znają obowiązujące w *placówce* procedury bezpieczeństwa – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych, gdzie i do którego dorosłego mogą się zwrócić o pomoc.
14. Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w *placówce* pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

Niedozwolone zachowania małoletnich w *placówce*

15. Stosowanie agresji i przemocy wobec małoletnich i innych osób:
  - a. agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np. :
    - I. bicie/uderzanie/popychanie/kopanie/opluwanie

- II. wymuszenia
  - III. napastowanie seksualne
  - IV. nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą
  - V. fizyczne zaczepki
  - VI. zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań
  - VII. rzucanie w kogoś przedmiotami
- b. agresji i przemocy słownej w różnych formach, np. :
- I. obelgi, wyzwiska
  - II. wyśmiewanie, drwienie, szydzenie
  - III. bezpośrednie obrażanie
  - IV. plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie, groźby
  - V. obraźliwe SMSy i MMSy
  - VI. wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania
  - VII. telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające
- c. agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np. :
- I. poniżanie
  - II. wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie
  - III. wulgarne gesty
  - IV. niszczenie/ zabieranie rzeczy innej osoby
  - V. straszenie
  - VI. szantażowanie
16. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w *placówce*, np. rzucanie przedmiotami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie *placówki*.
17. Nieuzasadnione, bez zgody osoby prowadzącej zajęcia opuszczanie sali. Wyjście poza teren *placówki* bez zezwolenia.
18. Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć w *placówce*. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
19. Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
20. Rozprowadzanie i zażywanie narkotyków/ środków odurzających/ NSP.
21. Niestosowne odzywianie się do innych osób, używanie wulgaryzmów.

22. Przywłaszczanie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności *placówki*. Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy.
23. Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów. Udział w bójce.
24. Szykanowanie innych osób z powodu odmienności, przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
25. Znęcanie się (współudział w znęcaniu się, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
26. Aroganckie/ niegrzeczne zachowanie, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie.
27. Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody lub niezgodnie z zasadami panującymi w *placówce* w tym zakresie.
28. Stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. Infrastruktura sieciowa *placówki* umożliwia dostęp do Internetu personelowi, a w uzasadnionych przypadkach - w czasie zajęć i poza nimi – małoletnim. Każdorazowo decyduje o tym nauczyciel.
2. Sieć jest monitorowana w taki sposób, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
3. Na terenie *placówki* dostęp dziecka do sieci Internet jest możliwy pod nadzorem pracownika w warunkach realizowanych zajęć z wykorzystaniem komputerów bądź innych urządzeń elektronicznych z dostępem do internetu, stanowiących własność *placówki* i włączonych do infrastruktury sieciowej

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie:

4. Osoba odpowiedzialna za Internet oraz każdy pracownik w przypadku zaistnienia okoliczności złamania zasad w/w sporządza stosowną notatkę i niezwłocznie przekazuje ją dyrektorowi *placówki*.
5. Dyrektor *placówki* w przypadku każdego zgłoszenia aranżuje rozmowę małoletniego z psychologiem lub pedagogiem na temat zaistniałego zdarzenia

oraz bezpiecznego zachowania w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informację, że:

- a. dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji (rozdz. IV niniejszego dokumentu)
- b. małoletni sam dopuścił się naruszenia zasad bezpieczeństwa niezwłocznie przekazuje ją w postaci notatki dyrektorowi *placówki*, który uruchamia stosowną procedurę obowiązującą w szkole w tym zakresie.